

מינהלות נחל כלי אפקטיבי לשיקום וניהול נחלים

שרית כספי-אורון

ממונה שיקום נחלים

המשרד להגנת הסביבה

המשרד להגנת הסביבה

الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

נחלים מספקים מגוון שירותי מערכת הדורשים מעורבות של ריבוי בעלי עניין

במשך השנים, הנחלים נפגעו מפעולות האדם

- זיהום

- פסולת

- תיעול ואסדרה

- תשתיות

על מנת לעבור ממצב כזה

למצב כזה

נדרש לגייס את כל בעלי העניין

Photo: European Wilderness Society

מה זו מנהלת נחל?

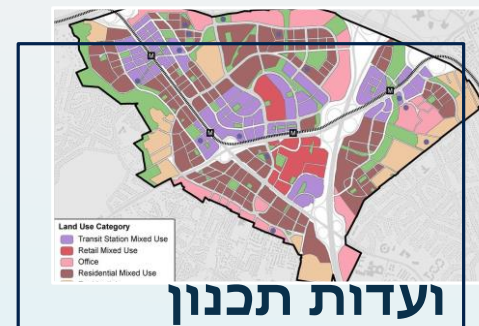
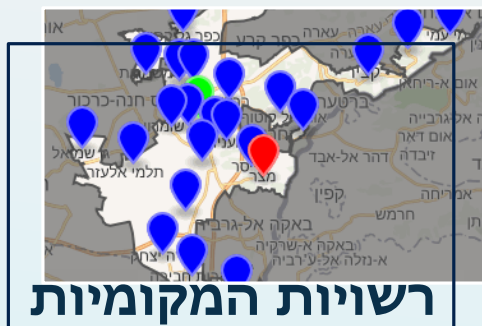
גוף וולונטרי של כל בעלי העניין
לתכנון וביצוע פרויקטים במרחב
הנחל תוך איגום משאבים

- ▶ פעולות לשיקום נחלים
- ▶ פיתוח מוקדי תיירות וטיילות
- ▶ פעולות להפחתת ומניעת זיהום
- ▶ ביצוע ניטור וסקרים
- ▶ תחזוקה וניהול שטח
- ▶ אכיפה
- ▶ פעילות קהילתית וחינוכית
- ▶ ועוד

למה מינהלת?

שיקום נחלים דורש תיאום בין שחקנים רבים

היתרונות למינהלת

קביעת יעדים
משותפים וקידום
פרויקטים

שקיפות ושיתוף
הציבור בקבלת
החלטות

איגום המשאבים
ליצירת שינוי
בשטח

בניית קונצנזוס
לגישור על
מחלוקות

דוגמאות למבנה למנהלת

צוותי עבודה נושאיים

- נציגים של חברי המינהלת הרלוונטיים בהתאם לנושא
- איכות מים
- תכנון
- תחזוקה וניהול
- קהילה וחינוך
- מיזמים תיירותיים

מינהלת רחבה

- נציגים בכירים מכל בעלי העניין
- קביעת מדיניות ותחומי פעולה
- אישור תכניות שנתיות ותקציבים
- התכנסות אחת לשנה

הנהלה פעילה

- ⑩ נציגים בדרג ביניים מהשחקנים המרכזיים
- ⑩ קביעת עדיפויות בניצול תקציב ובסדרי העבודה
- ⑩ מעקב אחר ביצוע התוכניות וניצול התקציב
- ⑩ מתכנסת מדי חודשיים-שלושה

צוות ליבה

- עובדים ממספר גופים הפעילים ביותר
- אחראי על הכוונת תוכניות, תכנון וביצוע
- ניהול צוותי העבודה
- מתכנס מדי חודש

לא כל המינהלות שהוקמו הצליחו להתמיד
או לקדם עשייה משמעותית.

מה הסוד להצלחה?

- ▶ שיתוף משמעותי של נציגי ציבור
ובעלי עניין בבניית הסכמות
ושיתופי פעולה פוריים
- ▶ כריזמה ויכולת הובלה וגיוס
תקציבים של העומדים בראש

* מקור: פרופ' אופירה אילון ושות', מוסד שמואל נאמן למחקר מדיניות
לאומית, הערכת פעילות המנהלות לשיקום נחלים בישראל, דצמ 2019

